

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. +370 626 22 252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2026-

Nr.

I

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Aplinkos ministerija teikia Lietuvos Respublikos vandens įstatymo Nr. VIII-474 3, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 21 ir 25 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 12¹ ir 12² straipsniais įstatymo projektą (toliau – Vandens įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 21 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Energetikos įstatymo projektas) (toliau abu kartu – Projektai). Projektai Lietuvos Respublikos Vyriausybei teikti 2026 m. rugpjūčio 7 d. (TAIS Nr. 26-6711(2), 26-6712(2), 26-6713(2)) ir grąžinti tobulinti 2026 m. rugpjūčio 26 d. Projektai patikslinti pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2026 m. rugpjūčio 21 d. išvadoje Nr. NV-2205 pateiktas pastabas.

1. Projektais sprendžiama problema ir Projektus rengti paskatinusios priežastys

Vandens įstatymo projektas parengtas siekiant pašalinti 2025 m. birželio 18 d. oficialiame Europos Komisijos pranešime dėl Europos Sąjungos teisės pažeidimo procedūros Nr. INFR(2025)2028 dėl 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/60/EB, nustatančios Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (toliau – direktyva 2000/60/EB), 11 straipsnio 3 dalies e punkto nevisiško perkėlimo į Lietuvos nacionalinę teisę, nurodytus trūkumus, taip pat patobulinti vandens naudojimo ir vandens telkinių apsaugos teisinį reglamentavimą ir užtikrinti teisės aktų nuostatų suderinamumą.

Energetikos įstatymo projektu sprendžiama problema – sistemiškai, kartu Vandens įstatymo pakeitimais spręsti mažųjų hidroelektrinių veiklos sukeltas aplinkosauginės problemas ir užtikrinti efektyvią šių hidroelektrinių aplinkosauginę priežiūrą.

2. Projektais siūlomo teisinio reguliavimo esmė – problemos sprendimas

Vandens įstatymo projektu sprendžiamos problemos ir uždaviniai:

1. Siekiant Lietuvos nacionalinės teisės ir Europos Sąjungos teisės aktų visiško suderinamumo, į Vandens įstatymą perkelti direktyvos 2000/60/EB nuostatas dėl tęstinės, periodiškai atliekamos licencijas turinčių paviršinio vandens naudotojų registracijos duomenų peržiūros, kuri leis užtikrinti, kad vandens išgavimas (paėmimas) neblogintų paviršinių vandens telkinių būklės, – prireikus taikyti aplinkosauginius apribojimus ar papildomas aplinkosauginės sąlygas.

2. Siekiant teisinio aiškumo ir administracinės naštos mažinimo ūkio subjektams – patikslinti nuostatas dėl prievolės registruotis paviršinį vandenį naudojančių asmenų sąrašė, papildant išimtinis atvejus, kai registruotis neprivaloma.

3. Esant nepakankamam teisiniui reguliavimui, siūloma įstatymu nustatyti plūduriuojančiųjų priemonių įrengimo, statymo, švartavimo ar naudojimo paviršiniuose vandens telkiniuose tvarką, taip pat pakeisti aplinkosauginės nuostatas dėl plaukiojimo vandens telkiniuose savaeigėmis ir nesavaeigėmis plaukiojimo priemonėmis, užtikrinant aiškesnį ir paprastesnį teisinį reguliavimą, atsisakant specialių išskirtinių plaukiojimo sąlygų atskiruose vandens telkiniuose, įrašytuose į aplinkos ministro tvirtinamus sąrašus.

4. Siūloma suteikti įgaliojimus savivaldybių vykdomosioms institucijoms arba jų įgaliotoms savivaldybių administracijoms priimti sprendimus dėl aukšto meistriškumo sporto varžybų ir (ar) sporto renginių organizavimo ir dėl plūduriuojančiųjų priemonių įrengimo savivaldybės teritorijoje esančiuose vandens telkiniuose (abiem atvejais sprendimus suderinus su saugomų teritorijų direkcijomis, jei vandens telkinys patenka į saugomą teritoriją).

5. Siekiant optimizuoti mažųjų hidroelektrinių veiklą ir efektyviai taikyti aplinkosaugines priemones, padedančias mažinti mažųjų hidroelektrinių daromą neigiamą poveikį paviršiniams vandens telkiniams, siūloma sugriežtinti atsakomybę už padarytus aplinkosauginius pažeidimus (užfiksavus du per vienus metus padarytus aplinkosauginius pažeidimus) arba neįrengus žuvų pralaidų iki Vandens įstatyme nustatytų terminų panaikinti paviršinio vandens naudotojo licenciją ir registraciją paviršinį vandenį naudojančių asmenų sąrašė. Įstatymo projektu siūloma atsisakyti žuvų pralaidų įrengimo kompensavimo tvarkos rengimo, kadangi galiojantys įstatymai pareigą įrengti žuvų pralaidas nustato hidrotechninių statinių (užtvankų arba hidroelektrinių) savininkams ar valdytojams, eksploatuojantiems šiuos statinius ir naudojančius valstybinius gamtos išteklius, kaip kompensacinę priemonę už aplinkai daromą neigiamą poveikį ir kompensavimo tvarkos aprašo parengimas neišspręstų žuvų pralaidų įrengimo problemų, jei nebūtų finansavimo (valstybės biudžete, patvirtintame iki 2028 m., nesuplanuoti asignavimai kompensacijoms už įrengtas žuvų pralaidas mokėti; kompensacijoms reikėtų papildomų biudžeto lėšų (ne mažiau kaip 20 mln. eurų) ir koreguoti valstybės biudžetą).

6. Siekiant tobulinti teisinį reguliavimą, siūloma papildyti kai kuriuos Vandens įstatymo straipsnius nuostatomis dėl galimo neigiamo poveikio vandens telkiniui ar upių vientisumo pažeidimo, vykdant statinių paviršiniuose vandens telkiniuose rekonstrukcijos ar priežiūros darbus, Įstatyme nurodyti dokumentus, kuriuose turi būti nustatytos neigiamą poveikį upėms ir (arba) ežerams mažinančios priemonės, kai yra vykdomi darbai, labai svarbūs visuomenės interesams, patikslinti teisinį reguliavimą dėl nepratekamų dirbtinių vandens telkinių įrengimo, atsisakant perteklinio derinimo su Aplinkos apsaugos departamentu prie Aplinkos ministerijos.

7. Atlikti būtinus redakcinius pakeitimus, susijusius su naujos redakcijos Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo reikalavimais dėl kadastrų pakeitimo į registro informacines sistemas, taip pat su planavimo dokumentų klasifikavimo pagal Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymą pasikeitimais.

Energetikos įstatymo projektu siekiama, kad hidroelektrinių eksploatavimas, panaudojant valstybinius gamtos išteklius, būtų vykdomas nepažeidžiant aplinkos apsaugą reglamentuojančių įstatymų reikalavimų. Šiuo projektu siūlomas pakeitimas leistų nustatyti įstatymo pagrindą panaikinti energetikos veiklos leidimus ar licencijas, jei hidroenergetikos veikla besiverčiantys asmenys Vandens įstatyme nustatytais pagrindais būtų išregistruoti iš paviršinį vandenį naudojančių asmenų sąrašo ir panaikinta jų licencija, suteikianti teisę praleisti paviršinių vandens telkinių vandenį per hidrotechninius statinius, taip pat užtikrintų, kad asmenys, neturintys galiojančios paviršinio vandens naudojimo licencijos, negalėtų tęsti ir teisėtai vykdyti veiklos, susijusios su hidroenergetika.

Projektuose siūlomi konkretūs teisinio reguliavimo pakeitimai nurodyti aiškinamajame rašte.

3. Pasiūlymų įgyvendinimo mechanizmas, kaštai ir nauda

Projektams įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

4. Rodikliai, kurie bus stebimi

Rodiklių stebėseną nevykdoma.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos¹ nuostatų įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Projektai įgyvendinamos šios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatos: *(nurodomos programos nuostatos ir punktas ar papunktis, kuriame jos nurodytos).*

☒ Projektai neprieštarauja Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai.

6. Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimas ir (ar) įgyvendinimas (pažymimas tinkamas variantas)

¹ [Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa](#), kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2026 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. XV-1157 „Dėl Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

☐ Projektu neperkeliamos ir neįgyvendinamos Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos.

☒ Vandens įstatymo projektu perkeliama šios Europos Sąjungos teisės aktų nuostatos: 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/60/EB, nustatančios Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus, 11 straipsnio 3 dalies e punkto, 23 straipsnio nuostatos. Įstatymo projektas įtrauktas į perkeliama ir (ar) įgyvendinamo Europos Sąjungos teisės akto perkėlimo ir įgyvendinimo planą Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS), į kurią įkelta atitikties lentelė². Siekiant užtikrinti visišką susijusių Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimą ir (ar) įgyvendinimą, kitų teisės aktų priimti nereikės.

7. Notifikavimas³ Europos Komisijai (pažymimas tinkamas variantas)

☒ Projektai nenotifikuotini Europos Komisijai.

☐ Projektas notifikuotinas Europos Komisijai (*nurodoma data*).

8. Pranešimo Europos Komisijai teikimas⁴ (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Pranešimas Europos Komisijai teiktinas.

☒ Pranešimas Europos Komisijai neteiktinas.

9. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas⁵ (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Atliktas Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas (*pateikiamos nutarimo projekto poveikio vertinimo rezultatų išvados – apibendrinta informacija, kurioje nurodomas numatomo teisinio reguliavimo tikslas, galimas teigiamas ir (ar) neigiamas Projektų poveikis kiekvienu vertinimo aspektu, kur įmanoma, pagrįstas atliktais skaičiavimais; jeigu atliekamas Projektų poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimas⁶, kokybiškai ir (ar) kiekybiškai įvertinamas ir aprašomas galimas poveikis aplinkai ir klimato kaitai⁷; dėl poveikio aplinkai ir klimato kaitai vertinimo konsultuoja Aplinkos apsaugos agentūra⁸*).

☐ Projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

☒ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte.

10. Teisės aktai, kuriuos reikės priimti, pakeisti arba pripažinti netekusiais galios (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Projektui įtraukti į teisės sistemą kitų teisės aktų priimti nereikės.

☐ Projektui įtraukti į teisės sistemą reikės priimti šiuos teisės aktus: (*išvardijama*).

☒ Ši informacija nurodoma aiškinamajame rašte.

11. Informacija apie sąvokų įvertinimą Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka (pažymimas tinkamas variantas)

² [Europos Sąjungos reikalų koordinavimo taisyklių](#), patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 9 d. nutarimu Nr. 21 „Dėl Europos Sąjungos reikalų koordinavimo“, 7 priedas.

³ [Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklės](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

⁴ [Paslaugų įstatymas ir Informacijos ir pranešimų apie nustatomus Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodytus reikalavimus, taikomus teisės teikti paslaugas įgijimui ar paslaugų teikimo veiklos vykdymui, arba nustatomus ar panaikinamus reikalavimus, taikomus laikinai Lietuvos Respublikoje paslaugas teikiantiems valstybių narių paslaugų teikėjams, teikimo tvarkos aprašas](#), patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 1389 „Dėl Informacijos ir pranešimų apie nustatomus Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje nurodytus reikalavimus, taikomus teisės teikti paslaugas įgijimui ar paslaugų teikimo veiklos vykdymui, arba nustatomus ar panaikinamus reikalavimus, taikomus laikinai Lietuvos Respublikoje paslaugas teikiantiems valstybių narių paslaugų teikėjams, teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁵ [Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktas.

⁶ [Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos](#), patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 17¹ ir 35 punktai.

⁷ [Teisėkūros poveikio aplinkai ir klimato kaitai \(ex ante\) vertinimo tvarkos aprašas](#), patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2024 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. D1-57 „Dėl Teisėkūros poveikio aplinkai ir klimato kaitai (ex ante) vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁸ <https://aaa.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/teisekuros-poveikio-vertinimas/>

☒ Vandens įstatymo projekte vartojamos sąvokos aprobuotos Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

☐ Projekte vartojamos sąvokos derinamos Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

12. Kita reikalinga informacija

Projektuose asmens duomenų naudojimas neregamentuojamas.

13. Konsultavimasis su visuomene⁹ interneto svetainėje epilietis.lrv.lt (pažymimas tinkamas variantas)

☐ Projektas viešosioms konsultacijoms skelbtas interneto svetainėje epilietis.lrv.lt, kur pastabas ir pasiūlymus nuo 202.. m. ... d. iki 202.. m. ... d. galėjo teikti visi suinteresuoti asmenys (*nurodomas konsultavimosi tikslas (tikslai), būdas (būdai), suinteresuoti asmenys, su kuriais konsultuotasi, konsultavimosi trukmė ir apibendrinti konsultavimosi rezultatai – pateikiamos bendros (agreguotos) viešųjų konsultacijų dalyvių nuomonių tendencijos, nurodoma, kaip į konsultavimosi su visuomene rezultatus atsižvelgta Projektuose*) (**arba** Projektai viešosioms konsultacijoms paskelbti (**arba** bus skelbiami) interneto svetainėje epilietis.lrv.lt, kur pastabas ir pasiūlymus gali teikti (**arba** galės teikti) visi suinteresuoti asmenys (*nurodomas konsultavimosi tikslas (tikslai), būdas (būdai), suinteresuoti asmenys ir konsultavimosi trukmė*)).

☒ Projektai viešosioms konsultacijoms interneto svetainėje epilietis.lrv.lt neskelbti.

14. Derinimas su suinteresuotomis institucijomis ir suinteresuotais asmenimis

Projektai per Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinę sistemą (toliau – TAIS) (TAIS Nr. 26-6711, 26-6712) teikti derinti Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai (toliau – EIM), Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai (toliau – EM), Lietuvos Respublikos finansų ministerijai (toliau – FM), Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerijai (toliau – KAM), Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai (toliau – SUMIN), Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai (toliau – ŠMSM), Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai (toliau – TM), Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai (toliau – ŽŪM), Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai (toliau – STT), Vyriausybės atstovų įstaigai (toliau – VAĮ), Lietuvos savivaldybių asociacijai (toliau – LSA), Lietuvos hidroenergetikų asociacijai (toliau – LHA), Lietuvos elektrinių laivų asociacijai (toliau – LELA), Lietuvos vandens motociklų sporto federacijai (toliau – LVMSF), Žvejybinių katerių asociacijai (toliau – ŽKA), Gamtos tyrimų centrui (toliau – GTC), Aplinkos apsaugos agentūrai (toliau – AAA), Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos (toliau – VSTT), Lietuvos geologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos (toliau – LGT), Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos (toliau – AAD).

Išvados gautos iš EIM, EM, FM, KAM, SUMIN, ŠMSM, TM, ŽŪM, STT, AAA, LGT, VSTT, AAD, LHA. Išvadas taip pat pateikė Vilniaus m. savivaldybės administracija, AB „Ignitis gamyba“, asociacija „Lietuvos keliai“, pastabų ir pasiūlymų darbo tvarka – Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau – NŽT), VAĮ, GTC.

LSA išvados nepateikė.

FM, ŽŪM, STT, AAD, LELA, LVMSF, ŽKA pastabų neturėjo.

Į TM, EIM, EM, KAM, ŠMSM, VAĮ, GTC, AAA, LGT, asociacijos „Lietuvos keliai“ pastabas atsižvelgta. NŽT pasiūlymas suderintas darbo tvarka.

Argumentai, kodėl į LHA, AB „Ignitis gamyba“, VSTT, SUMIN, Vilniaus m. savivaldybės administracijos pastabas neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies, pateikti derinimo pažymoje. Su VSTT organizuoti du pasitarimai, kuriuose aptarti derinimo pažymoje nurodyti argumentai. SUMIN, AB „Ignitis gamyba“ derinimo pažymoje nurodyti argumentai suderinti darbo tvarka. LHA ir Vilniaus m. savivaldybė į darbo tvarka pateiktus derinimo pažymoje nurodytus argumentus atsakymų nepateikė.

Atsižvelgus į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2026 m. rugpjūčio 21 d. pastabas, Projektai patikslinti ir suderinti darbo tvarka, taip pat patikslinti projektų lydimieji dokumentai.

15. Projekto rengėjai

⁹ <https://epilietis.lrv.lt/lt/>.

Projektą parengė Aplinkos ministerijos Taršos prevencijos politikos grupės (vadovas – Vitalijus Auglys, tel. +370 686 46 087, el. p. vitalijus.auglys@am.lt) vyresnysis patarėjas Tomas Želvys (tel. +370 696 74 940, el. p. tomas.zelvys@am.lt) ir patarėja Jolanta Krasovskienė (tel. +370 646 89 902, el. p. jolanta.krasovskiene@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Vandens įstatymo pakeitimo projektas, 7 lapai.
2. Vandens įstatymo pakeitimo projekto lyginamasis variantas, 9 lapai.
3. Energetikos įstatymo pakeitimo projektas, 1 lapas.
4. Energetikos įstatymo pakeitimo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
5. Aiškinamasis raštas¹⁰, 15 lapų.
6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektas, 1 lapas.
7. Antikorupcinio vertinimo pažyma, 6 lapai.
8. Atitikties lentelė, 3 lapai.
9. Projektu galimų sukelti ūkio subjektų prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų apskaičiavimo ataskaita¹¹ „MS Excel“ formatu.
10. Derinimo pažyma, 5 lapai.

Aplinkos ministrė

Ieva Andriulaitytė

J. Krasovskienė, tel. +370 646 89 902, el. p. jolanta.krasovskiene@am.lt

¹⁰ Lietuvos Respublikos Seimo statuto 135 straipsnio 3 dalis.

¹¹ Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 11 d. nutarimu Nr. 4 „Dėl Ūkio subjektų administracinės naštos ir prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų vertinimo metodikos patvirtinimo“.